

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2021/1709,**23. september 2021,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2019/627 ühtse praktilise korra osas inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametliku kontrolli tegemiseks****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrust (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus), (¹) eriti selle artikli 18 lõiget 8,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2017/625 on sätestatud eeskirjad ametliku kontrolli ja muude kontrollitoimingute kohta, mida liikmesriikide pädevad asutused teevad, veendumaks, et muu hulgas ka toiduohutuse valdkond oleks kõigil tootmis-, töötlemis- ja turustusetappidel kooskõlas liidu õigusaktidega. Täpsemalt nähakse sellega ette ametlik kontroll seoses inimtoiduks ettenähtud loomsete saadustega.
- (2) Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2019/627 (²) on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikele 8 sätestanud eeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametliku kontrolli tegemiseks vajaliku ühtse praktilise korra kohta.
- (3) Rakendusmääruse (EL) 2019/627 kohaldamise kuupäevast, st 14. detsembrist 2019. aastast alates saadud kogemused kõnealuse määruse praktilise rakendamise osas on näidanud, et teatavad õigusnormid peaksid olema selgemad, eelkõige oleks vaja paremini selgitada tapajärgse kontrolli praktilist korda ja mereliste biotoksiinide määramise tunnustatud meetodeid kahepoolmeliste molluskite puhul.
- (4) Mis puutub tapajärgse kontrolli praktilist korda, siis ei ole otstarbekas sätestada rakendusmääruses (EL) 2019/627, kes peab tapajärgse kontrolli praktilise korra raames tegema täiendavad uuringud juhul, kui inimeste tervis või loomade tervis või heaolu võivad olla ohus. Kas tapajärgse kontrolli viib läbi veterinaarjärelevalve ametnik või tema abi, on juba sätestatud määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktis c ja seda reguleeritakse veel ka komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/624 (³) artiklitega 7 ja 8, seega ei ole seda vaja teha rakendusmääruses (EL) 2019/627. Lisaks tuleks välja jätta bronhiaal- ja keskkeinandi lümfisõlmede palpeerimise nõude dubleerimine artikli 19 lõike 1 punktis b ja lõike 2 punktis b.

(¹) ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.

(²) Komisjoni 15. märtsi 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/627, milles sätestatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625 ühtne praktiline kord inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametliku kontrolli tegemiseks ja millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EÜ) nr 2074/2005 ametliku kontrolli osas (ELT L 131, 17.5.2019, lk 51).

(³) Komisjoni 8. veebruari 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/624, milles käsitletakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625 erieeskirju liha tootmise suhtes tehtava ametliku kontrolli ning elusate kahepoolmeliste karploomade tootmis- ja ülekandele kohtade (ELT L 131, 17.5.2019, lk 1).

- (5) Ka tehistingimustes peetavate ulukite tapajärgse kontrolli nõuetes esineb dubleerimist, seda eelkõige uluksigade puhul kohaldatavate nõuete osas. Määruse rakendamise lihtsustamiseks oleks vaja nõudeid veelgi täiendada.
- (6) Määrusega (EL) 2017/625 on alates 14. detsembrist 2019 jäetud välja nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 ⁽⁴⁾ artikkel 22. Kõnealusel artiklis osutatud meetmed, mida rakendatakse loomade heaolu nõuetele mittevastavuse korral, asendati määruse (EL) 2017/625 artikli 138 sätetega. Seega tuleks rakendusmääruse (EL) 2019/627 artikli 44 lõikest 1 jätta välja viide määruse (EÜ) nr 1099/2009 artiklile 22.
- (7) Rakendusmääruse (EL) 2019/627 artiklis 48 on sätestatud tervisemärgi nõuded. Need nõuded on juba kehtestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1375 ⁽⁵⁾ seoses keeritsusside (*Trichinella*) kontrollimisega ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 999/2001 ⁽⁶⁾ transmissiivse spongioosse entsefalopaatia (TSE) uuringutega. Selguse huvides on asjakohane asendada rakendusmääruse (EL) 2019/627 artikli 48 vastav sõnastus viidetega asjakohastele määrustele.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL ⁽⁷⁾ artikli 4 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et võimaluse korral valitakse meetod, milles elusloomi ei kasutata. Kuna paralüütilise karploomamürgi (PSP) toksiinide määramiseks on alternatiivse meetodina kättesaadav standard EN 14526, mis vastab direktiivi 2010/63/EL artikli 4 tingimustele, tuleks lõpetada hiirtel tehtava biotesti kasutamine.
- (9) Turule viidavad elusad kahepoolmelised molluskid ei tohi sisaldada merelisi biotoksiine koguses, mis ületavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 ⁽⁸⁾ III lisa VII jao V peatüki punktis 2 kehtestatud piirmäärasid. Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) on oma järelduses pektenotoksiinide (PTX) kohta leidnud, et teateid pektenotoksiinide rühma kuuluvate toksiinide kahjuliku mõju kohta inimestele ei ole ⁽⁹⁾. Kuna pektenotoksiinid (PTX) on komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2021/1374 ⁽¹⁰⁾ elusate kahepoolmeliste molluskite tervishoiunormide hulgas välja jäetud, siis on asjakohane jätta need välja ka rakendusmääruse (EL) 2019/627 sätetest.
- (10) Vesiviljelusest saadavaid kalandustooteid tuleb saasteainete ja pestitsiidide suhtes kontrollida vastavalt nõukogu direktiivile 96/23/EÜ ⁽¹¹⁾ ja komisjoni otsusele 97/747/EÜ ⁽¹²⁾. Samuti tuleb kontrollida loodusest püütud kalandustooteid, et teha kindlaks, kas nad vastavad komisjoni määruses (EÜ) nr 1881/2006 ⁽¹³⁾ sätestatud saasteainete piirnормidele. Praegusi õigusakte tuleks vastavalt muuta.
- (11) Seepärast tuleks rakendusmäärust (EL) 2019/627 vastavalt muuta.
- (12) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

⁽⁴⁾ Nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel (ELT L 303, 18.11.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Komisjoni 10. augusti 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1375, millega kehtestatakse erieeskirjad liha ametlikuks kontrollimiseks keeritsusside (*Trichinella*) suhtes (ELT L 212, 11.8.2015, lk 7).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiiv 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

⁽⁹⁾ <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2009.1109>

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 12. aprilli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1374, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa seoses loomset päritolu toidu hügieeni erinõuetega (ELT L 297, 20.8.2021, lk 1).

⁽¹¹⁾ Komisjoni 27. oktoobri 1997. aasta otsus 97/747/EÜ, millega määratakse kindlaks nõukogu direktiiviga 96/23/EÜ ettenähtud proovide võtmise mahud ja sagedused teatavates loomsetes toodetes esinevate teatavate ainete ja ainejääkide seireks (EÜT L 303, 6.11.1997, lk 12).

⁽¹²⁾ Nõukogu 29. aprilli 1996. aasta direktiiv 96/23/EÜ, millega nähakse ette teatavate ainete ja nende jääkide kontrollimise meetmed elusloomades ja loomsetes toodetes ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 85/358/EMÜ ja 86/469/EMÜ ning otsused 89/187/EMÜ ja 91/664/EMÜ (EÜT L 125, 23.5.1996, lk 10).

⁽¹³⁾ Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnормid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) 2019/627 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 18 lõike 3, artikli 19 lõike 2, artikli 20 lõike 2, artikli 21 lõike 2, artikli 22 lõike 2 ja artikli 23 lõike 2 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Kui esineb artikli 24 kohaselt osutatud võimalik risk inimeste või loomade tervisele või loomade heaolule, tuleb teha järgmised tapajärgse kontrolli menetlused vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktile c ja delegeeritud määruse (EL) 2019/624 artiklitele 7 ja 8, kasutades rümba ja rupsi sisselõikeid ja palpeerimist:“.

- 2) Artikli 19 lõike 2 punktist b jäetakse välja sõnad „bronhiaal- ja keskseinandi lümfisõlmede (*Lnn. bifurcationes, eparteriales ja mediastinales*) sisselõige;“.

- 3) Artikli 24 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Artikli 18 lõikes 3, artikli 19 lõikes 2, artikli 20 lõikes 2, artikli 21 lõikes 2, artikli 22 lõikes 2 ja artikli 23 lõikes 2 osutatud täiendavad tapajärgsed kontrollimenetlused, kasutades rümba ja rupsi sisselõikeid ja palpeerimist, tehakse juhul, kui veterinaarjärelevalve ametnik leiab, et esineb võimalik inimeste tervise, loomade tervise või loomade heaolu risk, sest sellele on viidanud üks järgnevalt nimetatust:“.

- 4) Artikli 27 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) punktis a ja b nimetatata looduslike kabiloomade puhul kohaldatakse artiklis 19 veiste kohta sätestatud tapajärgse kontrolli menetlusi;“.

- 5) Artikli 44 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Juhtudel, mil ei ole järgitud määruse (EÜ) nr 1099/2009 artiklites 3–9 ja 14–17 ning artiklis 19 sätestatud eeskirju loomade kaitse kohta nende tapmisel või surmamisel, kontrollib veterinaarjärelevalve ametnik, kas toidukäitleja võtab viivitamata vajalikud parandusmeetmed ja takistab selliste juhtumite kordumist.“

- 6) Artikli 48 lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) tervisemärki kasutatakse üksnes kodukabiloomade ja tehistingimustes peetavate imetajatest ulukite (välja arvatud jäneselised) puhul, kes on läbinud tapaeelse ja -järgse kontrolli, ning suurulukite puhul, kes on läbinud tapajärgse kontrolli vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktidele a, b ja c, kui ei ole alust kuulutada liha inimtoiduks kõlbmatuks. Siiski võib tervisemärki kasutada enne, kui keeritsussik kontrolli ja/või TSE testide tulemused on kättesaadavad, kui järgitakse eeskirju, mis on sätestatud vastavalt rakendusmääruse (EL) 2015/1375 artikli 4 lõikes 3 ja määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki I punkti alapunktides 6.2 ja 6.3 ning II punkti alapunktides 7.2 ja 7.3.“

- 7) V lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisas esitatud tekstile.

- 8) VI lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisas esitatud tekstile.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. september 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Rakendusmääruse (EL) 2019/627 V ja VI lisa muudetakse järgmiselt.

1) V lisa I peatükk asendatakse järgmisega:

„I PEATÜKK

PARALÜÜTILISE KARPLOOMAMÜRGI MÄÄRAMISE MEETOD

- A. Kahepoolmeliste molluskite kehas või mis tahes eraldi söödavas kehaosas paralüütilise karploomamürgi (PSP) toksiinide sisalduse määramiseks kasutatakse standardis EN 14526 (*) kirjeldatud meetodit või mõnda muud rahvusvaheliselt tunnustatud valideeritud meetodit, milles elusloomi ei kasutata.
- B. Eespool nimetatud meetoditega määratakse vähemalt järgmised keemilised ühendid:
- a) toksiinid karbamaat-STX ja NeoSTX, gonüautoksiin-1 ja -4 (GTX1 ja GTX4 isomeerid määratakse koos) ja gonüautoxin-2 ja -3 (GTX2 ja GTX3 isomeerid määratakse koos);
 - b) toksiinid N-sulfo-karbamoüül (B1), gonüautoksiin-6 (B2), N-sulfokarbamoüülgonüautoksiin 1 ja 2 (C1 ja C2 isomeerid määratakse koos), N-sulfokarbamoüülgonüautoksiin 3 ja 4 (C3 ja C4 isomeerid määratakse koos);
 - c) toksiinid dekarbamoüül dcSTX, dcNeoSTX, dekarbamoüülgonüautoksiin-2 ja -3 (isomeerid määratakse koos).
- B.1. Kui leitakse eespool nimetatud toksiinide analooge, mille toksilisusfaktor (TEF) on kindlaks määratud, siis tuleb ka neid analüüsida.
- B.2. Toksisust väljendatakse STX 2HCL µg-na ekvivalentkilogrammides ning seda arvutatakse TEFi abil, nagu on soovitatud uues EFSA arvamuses või FAO OMS aruandes, kui mereliste biotoksiinide Euroopa Liidu referentlabor ja selle alla kuuluvate riiklike referentlaborite võrgustik on teinud vastava ettepaneku ning Euroopa Komisjon on ettepaneku heaks kiitnud. Kasutatud toksilisusfaktorid (TEFid) avaldatakse Euroopa Liidu referentlabori veebisaidil (**);
- C. Kui tulemused vaidlustatakse, kasutatakse standardmeetodina standardis EN 14526 kirjeldatud meetodit, millele on viidatud A osas

(*) Determination of saxitoxin-group toxins in shellfish - HPLC method using pre-column derivatization with peroxide or periodate oxidation (sakitoksiinide rühma kuuluvate toksiinide määramine karploomadel – kõrgefektiivne vedelikkromatograafia (HPLC) koos kolonneelse derivaatimisega peroksiidi või periodaadiga oksüdeerimise teel).

(**) <http://www.aecosan.msssi.gob.es/en/CRLMB/web/home.html>

2) V lisa III peatüki A osa punkt b jäetakse välja.

3) VI lisa I peatüki D osa lõppu lisatakse järgmine uus lõik:

„Tuleb kehtestada järelevalvekord looduslikest kaladest saadud toodete jaoks, et kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1831/2003 (millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes) kontrollida vastavust saasteaineid käsitlevate ELi õigusnormidega.“